

Puzzelrubriek bij Mijn weekblad

De wijsheid van al-Djahiz

Op een dag ontving kalief al-Mamoen een boek dat de auteur aan hem had opgedragen. Het boek boeide hem en hij wilde de schrijver daarom graag leren kennen. Van zijn grootvizier vernam hij dat hij Aboe Othman Amr ibn Bahr al-Djahiz, heette en een zeer vruchtbare en succesvolle schrijver was. Hij scheef een Dierenboek, over Koren en palm-bomen, over Metalen, over Blanken en Negers en het Boek der Vrekken.

En zo kon het gebeuren dat al-Djahiz als eregast bij kalief al-Mamoen werd uitgenodigd. Wie de geschriften van al-Djahiz kende, wist dat hij niet tot het soort pluimstrijkers behoorde die bij voorkeur aan het hof vertoefden. Maar het wonder gebeurde dat er vriendschap groeide tussen de kalief en de schrijver. Al-Mamoen kreeg veel waardering voor de wijsheden van Al-Djahiz. Die uitte ze meestal in korte zinnen die in het geheugen bleven hangen. Ze waren de kalief soms uit het hart gegrepen, zoals deze: *'Een edel mens doet niet alsof hij edel is. Als iemand zijn kwaliteiten overdrijft, komt dat omdat hem iets ontbreekt. De bullebak heeft een grote mond omdat hij zich bewust is van zijn zwakte.'*

Al-Djahiz had een opgeruimd karakter. Toen iemand hem vroeg of hij niet gebukt ging onder zijn lelijke uiterlijk, zei hij monter: *'Het grootste gebrek is: als een gebrek beschouwen wat geen gebrek is!'*

Als hij zag hoe een klagende hoveling tevreden werd gesteld met een handvol dinars, zei hij schamper: *'De pijn die met geld kan worden verdreven, is niet zeer groot.'*

Op zekere dag was hij met kalief al-Mamoen getuige van een twistgesprek tussen drie hovelingen aan wie men had gevraagd wie van hen de rijkste was. Hun namen luiden Achmed, Bahloel en Omar en dit was wat ze zeiden:

'Omar is rijker dan ik ben en hij is ook rijker dan Bahloel,' zei Achmed.

'Ik ben rijker dan Achmed, maar ik ben niet zo rijk als Omar,' zei Bahloel.

'Achmed is rijker dan ik ben en Bahloel en ik zijn even rijk,' zei Omar.

'Hier klopt iets niet,' zei de kalief, 'Iemand staat te liegen.'

Waarop al-Djahiz antwoordde met een van zijn wijsheden: 'Hoe rijker ze zijn, hoe meer ze liegen.'

Toen de kalief liet uitzoeken, wie er had gelogen, bleek dat zijn vriend de spijker op de kop had geslagen. 'Dat is een aardige puzzel voor onze archieven,' zei de kalief.

Vraagstuk: Analyseer de antwoorden van de drie hovelingen en rangschik ze naar hun rijkdom, ervan uitgaande dat al-Djahiz gelijk had.

Oplossing van de vorige puzzel De postdienst van de kalief

De bode ontmoet eerst de bode die zeven dagen geleden uit Mekka is vertrokken en die juist aankomt als hij vertrekt. De volgende die hij tegenkomt is zes dagen geleden uit Mekka vertrokken, de volgende vijf dagen enzovoorts. Als hij de bode ontmoet die gelijk met hem vertrok en die even snel reist als hijzelf, is hij halverwege en heeft hij intussen al zeven collega's ontmoet en is dat de achtste ontmoeting. Op het tweede deel van zijn reis komt hij ook nog eens zeven postbodes tegen. Totaal dus vijftien ontmoetingen. Hieruit kun je afleiden dat de ontmoetingen dagelijks om twaalf uur 's middags en om twaalf uur 's nachts plaatsvinden.

Letter sudoku (22)

Letter sudoku volgt dezelfde spelregels als de sudoku met cijfers. Negen letters vormen een woord op de middelste regel. Die negen letters staan in ieder 3 x 3 vakje, op elke regel en in elke kolom.

. S U	. . .	N I .
T . .	. E .	. . R
R . N	T U I	G . S
. G T	. . .	U S .
.
. U .	N . G	. R .
. . .	B . E	. . .
. T G .
S N B I

Oplossing vorige puzzel: Watergolf